

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 14 lutego 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń – Rozporządzenie (WE) nr 861/2007 – Artykuł 16 – „Strona przegrywająca” – Koszty postępowania – Podział – Artykuł 19 – Przepisy proceduralne państw członkowskich

W sprawie C-554/17

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Svea hovrätt (sąd apelacyjny w Sztokholmie, Szwecja) postanowieniem z dnia 11 września 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 września 2017 r., w postępowaniu:

Rebecka Jonsson

przeciwko

Société du Journal L’Est Républicain,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: M. Vilaras, prezes czwartej izby, pełniący obowiązki prezesa trzeciej izby, J. Malenovský, L. Bay Larsen (sprawozdawca), M. Safjan i D. Šváby, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu R. Jonsson przez S. Testego, jur. kand.,
- w imieniu rządu chorwackiego przez T. Gallego, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu austriackiego przez G. Eberharda, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu fińskiego przez S. Hartikainena, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez K. Simonssona oraz M. Heller, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: szwedzki.

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 16 rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz.U. 2007, L 199, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Rebecką Jonsson, zamieszkałą w Szwecji, a spółką Société du Journal „L’Est Républicain”, z siedzibą we Francji (zwaną dalej „L’Est Républicain”) w przedmiocie żądania zwrotu kosztów postępowania.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motyw 29 rozporządzenia nr 861/2007 ma następujące brzmienie:
„Koszty postępowania powinna ponosić strona przegrywająca. Koszty postępowania powinny zostać określone zgodnie z prawem krajowym. Ze względu na cele polegające na uproszczeniu i efektywności kosztów postępowania sąd lub trybunał powinien orzec, że strona przegrywająca jest zobowiązana wyłącznie do poniesienia kosztów postępowania, w tym na przykład wszelkich kosztów wynikających z faktu, że druga strona była reprezentowana przez adwokata lub innego przedstawiciela zawodu prawniczego, lub wszelkich kosztów związanych z doręczeniem lub tłumaczeniem dokumentów, które są proporcjonalne do wartości przedmiotu sporu lub były konieczne”.
- 4 Artykuł 1 tego rozporządzenia stanowi:
„Na mocy niniejszego rozporządzenia ustanowione zostaje europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń mające na celu uproszczenie i przyspieszenie postępowania spornego dotyczącego drobnych roszczeń w sprawach transgranicznych, a także służące obniżeniu kosztów. [...]”.
- 5 Artykuł 2 ust. 1 tego rozporządzenia ma następujące brzmienie:
„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do transgranicznych spraw cywilnych i gospodarczych bez względu na rodzaj sądu lub trybunału, w przypadku gdy wartość przedmiotu sporu, z wyłączeniem wszystkich odsetek, wydatków i nakładów, nie przekracza 2000 EUR w momencie wpłynięcia formularza pozwu do właściwego sądu lub trybunału. [...]”.
- 6 Artykuł 16 tego samego rozporządzenia przewiduje:
„Koszty postępowania ponosi strona przegrywająca. Jednak sąd lub trybunał nie zasądza na rzecz strony wygrywającej kosztów, które były zbędne lub nieproporcjonalne do wartości przedmiotu sporu”.
- 7 Artykuł 19 rozporządzenia nr 861/2007, zatytułowany „Właściwe prawo proceduralne”, stanowi:
„Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń podlega przepisom proceduralnym państwa członkowskiego, w którym prowadzone jest postępowanie”.

Prawo szwedzkie

8 Artykuł 1 rozdziału 18 rättegångsbalken (kodeksu postępowania cywilnego) ma następujące brzmienie:
„Strona przegrywająca ponosi koszty sądowe strony przeciwnej, jeżeli sąd nie postanowi inaczej”.

9 Artykuł 4 tego kodeksu przewiduje:

„Jeżeli przedmiotem sprawy jest wiele żądań i żądania zostaną uwzględnione w części, a w części nie, każda ze stron ponosi własne koszty albo koszty są miarkowane, albo w zakresie, w jakim możliwe jest rozróżnienie kosztów poniesionych przez różne strony w sprawie, obowiązek zwrotu kosztów określa się odpowiednio. Stronie, która przegrywa tylko w nieznacznym zakresie, można przyznać zwrot kosztów w pełnej wysokości.

Powyższe stosuje się odpowiednio, jeżeli żądanie strony zostanie uwzględnione tylko w części”.

Spór w postępowaniu głównym i pytania prejudycjalne

10 Na początku 2012 r. Rebecka Jonsson sfilmowała osobę wykonującą tak zwany skok na bungee z mostu, która spadła do rzeki na skutek zerwania się liny. Następnie R. Jonsson stwierdziła, że sekwencja filmu oraz zdjęcie stanowiące obraz z tego filmu były dostępne na stronie internetowej L’Est Républicain.

11 Uznając, że zostało naruszone jej wyłączne prawo do eksploatacji tego filmu oraz zdjęcia, R. Jonsson wniosła do Attunda Tingsrätt (sądu pierwszej instancji, Szwecja) o zasądzenie od L’Est Républicain na jej rzecz odszkodowania w kwocie 1950 EUR z tytułu poniesionej szkody, na którą to kwotę składają się: wynagrodzenie za publikację filmu (379 EUR) i zdjęcia (211 EUR) w Internecie, odszkodowanie za niepodanie nazwiska autora filmu (542 EUR) i zdjęcia (317 EUR) oraz odszkodowanie za naruszenie praw autorskich do filmu (284 EUR) i zdjęcia (217 EUR). Rebecka Jonsson żądała także zwrotu kosztów postępowania w kwocie 15 652,50 koron szwedzkich (SEK) (równowartość około 1530 EUR).

12 L’Est Républicain zakwestionowała roszczenia R. Jonsson w całości i domagała się od niej pokrycia kosztów w kwocie 2040 EUR poniesionych przez spółkę w związku z tłumaczeniami.

13 Sąd pierwszej instancji w części uwzględnił żądania R. Jonsson, zasądzając na jej rzecz kwotę 1101 EUR tytułem odszkodowania, na którą to kwotę składały się: 379 EUR tytułem wynagrodzenia za publikację filmu i 211 EUR tytułem wynagrodzenia za publikację zdjęcia, 211 EUR tytułem odszkodowania za niepodanie nazwiska autora filmu oraz 200 EUR tytułem odszkodowania za szkody poniesione w wyniku umyślnego, względnie będącego wynikiem zaniedbania wykorzystania filmu oraz 100 EUR za analogiczne wykorzystanie zdjęcia.

14 Ponadto sąd ten orzekł, iż każda ze stron poniesie własne koszty.

15 Uznając, że przegrała w pierwszej instancji tylko w niewielkim stopniu, R. Jonsson odwołała się od rzeczowego wyroku do sądu odsyłającego, ograniczając zakres apelacji do części wyroku zawierającej rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów. Zażądała ona, by L’Est Républicain została obciążona całością kosztów poniesionych przez nią w pierwszej instancji.

16 Sąd odsyłający uważa, że rozporządzenie nr 861/2007 nie zawiera precyzyjnego uregulowania dotyczącego podziału kosztów w sytuacji takiej jak zaistniała w zawisłym przed nim postępowaniu głównym.

- 17 W tych okolicznościach Svea hovrätt (sąd apelacyjny w Sztokholmie, Szwecja) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 16 [rozporządzenia nr 861/2007] stoi na przeszkodzie stosowaniu przepisu krajowego, zgodnie z którym koszty postępowania mogą zostać wzajemnie potrącone lub miarkowane w zależności od tego, czy powództwo zostało częściowo uwzględnione a częściowo oddalone, gdy żądań pozwu jest więcej lub gdy żądanie zostało uwzględnione jedynie w części?
- 2) Jeżeli odpowiedź na pytanie 1 jest twierdząca, jak należy rozumieć pojęcie »strony przegrywającej« użyte w art. 16 rozporządzenia [nr 861/2007]?».

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 18 Poprzez swoje pytania, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający pragnie w istocie ustalić, czy art. 16 rozporządzenia nr 861/2007 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym, w sytuacji gdy żądania strony zostaną uwzględnione jedynie w części, sąd krajowy może orzec, że każda ze stron ponosi własne koszty postępowania, względnie może dokonać podziału kosztów pomiędzy stronami.
- 19 Zgodnie z brzmieniem pierwszego zdania rzeczzonego przepisu „koszty postępowania ponosi strona przegrywająca”.
- 20 Aby ustalić, czy sytuacja taka jak zaistniała w postępowaniu głównym, w której żądania strony zostają uwzględnione jedynie w części, jest objęta zakresem stosowania przywołanego artykułu, należy na wstępie ustalić, czy pojęcie „strony przegrywającej” ma zastosowanie jedynie do sytuacji, w której strona przegrywa w odniesieniu do wszystkich podnoszonych przez nią żądań, czy też pojęcie to znajduje zastosowanie również do sytuacji, w której strona przegrywa jedynie w odniesieniu do niektórych z nich.
- 21 Z samego brzmienia art. 16 rozporządzenia nr 861/2007 wynika, że przepis ów nie zawiera żadnej wskazówki przemawiającej za drugą ze sformułowanych hipotez.
- 22 W kwestii tej należy stwierdzić, że gdy jedna ze stron przegrywa w odniesieniu do części swoich żądań, przegrywa również druga strona. Jeśli jednak analizowany przepis miałby być interpretowany w taki sposób, że jego zakres stosowania obejmowałby sytuacje, w których strona przegrywa jedynie w odniesieniu do niektórych spośród podnoszonych przez nią żądań, taka wykładnia pozbawiałaby ten artykuł jego skuteczności (effet utile), ponieważ nie umożliwiałaby ona sądowi krajowemu ustalenia, która strona zostanie obciążona kosztami postępowania.
- 23 Ponadto, jeśli prawodawca Unii byłby uznał, że sytuacje, w których żądania strony zostaną uwzględnione jedynie w części, powinny również być objęte zakresem stosowania art. 16 rozporządzenia nr 861/2007, takie doprecyzowanie powinno być zawarte w rozporządzeniu, tym bardziej że analizowane rozporządzenie dokonuje jedynie częściowej harmonizacji przepisów proceduralnych znajdujących zastosowanie w sprawach mających za przedmiot drobne roszczenia.
- 24 Z tego wynika, że pierwsze zdanie art. 16 owego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że jego zakres stosowania obejmuje jedynie sytuacje, w których strona przegrywa w odniesieniu do całości podnoszonych przez nią żądań.

- 25 Ponadto należy zauważyć, że, jak wynika z art. 19 rozporządzenia nr 861/2007, z zastrzeżeniem przepisów tego rozporządzenia, europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń podlega przepisom proceduralnym państwa członkowskiego, w którym prowadzone jest postępowanie. Poza tym motyw 29 owego rozporządzenia wskazuje, iż to strona przegrywająca powinna ponosić koszty postępowania, a koszty te powinny zostać określone zgodnie z prawem krajowym.
- 26 W związku z tym, zgodnie z art. 19 rzeczonego rozporządzenia w związku z jego motywem 29, w przypadku takim jak zaistniały w postępowaniu głównym, w którym żądania strony zostają uwzględnione jedynie w części, kwestie proceduralne związane z podziałem kosztów pomiędzy strony pozostają uregulowane przez przepisy prawa krajowego państw członkowskich.
- 27 W tym względzie należy podkreślić, że – w braku harmonizacji krajowych mechanizmów podziału kosztów postępowania – procedury określania tego podziału należą – z zastrzeżeniem przepisów rozporządzenia nr 861/2007 – do wewnętrznego porządku prawnego państw członkowskich na mocy zasady ich autonomii proceduralnej. Niemniej jednak procedury te nie mogą być mniej korzystne niż w wypadku podobnych procedur podlegających prawu wewnętrznemu (zasada równoważności), ani ukształtowane w taki sposób, aby uniemożliwić w praktyce wykonywanie uprawnień przyznanych przez prawo Unii lub uczynić je nadmiernie utrudnionym (zasada skuteczności) (zob. podobnie wyrok z dnia 13 grudnia 2012 r., Szyrocka, C-215/11, EU:C:2012:794, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 28 Wynika z tego, że w przypadku gdy żądania strony zostaną uwzględnione tylko w części, sąd krajowy co do zasady zachowuje swobodę decydowania o podziale kosztów postępowania zgodnie z procedurami przewidzianymi w prawie krajowym, pod warunkiem że krajowe przepisy proceduralne regulujące podział kosztów postępowania mającego za przedmiot drobne roszczenia transgraniczne nie są mniej korzystne niż przepisy proceduralne regulujące podobne sytuacje podlegające prawu wewnętrznemu oraz że wymogi proceduralne dotyczące podziału kosztów postępowania nie prowadzą do zrezygnowania przez osoby zainteresowane ze skorzystania z owego europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń, obciążając wnioskodawcę, w sytuacji gdy jego żądania zostały w zdecydowanej części uwzględnione, kosztami postępowania lub ich znaczącą częścią.
- 29 W świetle całokształtu powyższych rozważań na przedstawione pytania należy odpowiedzieć, że art. 16 rozporządzenia nr 861/2007 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym, w sytuacji gdy żądania strony zostaną uwzględnione jedynie w części, sąd krajowy może orzec, że każda ze stron ponosi własne koszty postępowania, względnie może dokonać podziału kosztów pomiędzy stronami. W takiej sytuacji sąd krajowy zachowuje co do zasady swobodę w kwestii podziału tychże kosztów, pod warunkiem że krajowe przepisy proceduralne regulujące podział kosztów postępowania mającego za przedmiot drobne roszczenia transgraniczne nie są mniej korzystne niż przepisy proceduralne znajdujące zastosowanie do podobnych sytuacji podlegających prawu wewnętrznemu, a wymogi proceduralne dotyczące podziału kosztów postępowania nie prowadzą do zrezygnowania przez osoby zainteresowane ze skorzystania z owego europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń, obciążając wnioskodawcę, nawet jeśli jego żądania zostały w zdecydowanej części uwzględnione, mimo wszystko kosztami postępowania lub ich znaczącą częścią.

W przedmiocie kosztów

- 30 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 16 rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym, w sytuacji gdy żądania strony zostaną uwzględnione jedynie w części, sąd krajowy może orzec, że każda ze stron ponosi własne koszty postępowania, względnie może dokonać podziału kosztów pomiędzy stronami. W takiej sytuacji sąd krajowy zachowuje co do zasady swobodę w kwestii podziału tychże kosztów, pod warunkiem że krajowe przepisy proceduralne regulujące podział kosztów postępowania mającego za przedmiot drobne roszczenia transgraniczne nie są mniej korzystne niż przepisy proceduralne znajdujące zastosowanie do podobnych sytuacji podlegających prawu wewnętrznemu, a wymogi proceduralne dotyczące podziału kosztów postępowania nie prowadzą do zrezygnowania przez osoby zainteresowane ze skorzystania z owego europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń, obciążając wnioskodawcę, nawet jeśli jego żądania zostały w zdecydowanej części uwzględnione, mimo wszystko kosztami postępowania lub ich znaczącą częścią.

Podpisy